Total No. of Questions: 27]

[Total No. of Printed Pages: 8

SS

2033

ANNUAL EXAMINATION SYSTEM MARKETING MANAGEMENT

(Business and Commerce Group)

(Marketing and Salesmanship Trade)

Paper-II

(Panjabi, Hindi and English Versions) (Evening Session)

Time allowed: 3 hours

Maximum marks: 60

ਨੌਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ 173 ਜ਼ਰੂਰ ਦ~~ਰੰਜ ਕਰੋ ਜੀ~~ ।

नोट :

अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ट पर विषय कोड/पेपर कोड वाले खाने में विषय कोड/पेपर कोड 173 अवश्य लिखें।

Note:

You must write the subject code/paper code 173 in the box provided on the title page of your answer-book.

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ। उत्तर-पुरितका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं। Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialed as soon as you receive it.

(vii)	ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11 ਤੋਂ 22 ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕਾਂ
	ਦੇ ਕੁੱਲ 12 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ
	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ
	ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਪੇਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

भाग-II में प्रश्न संख्या 11 से 22 तक 4-4 अंकों के कुल 12 प्रश्न हैं। इनमें से किन्हीं 8 प्रश्नों के उत्तर स्पष्ट शब्दों में दें। इनमें से किसी भी प्रश्न का उत्तर एक पेज से अधिक न हो। In Part-II Question No. 11 to 22 are total 12 questions of 4 marks each, out of which 8 questions are compulsory to attempt. Answer should be clear and to the point. The answer of each question should not be more than one page.

(viii) ਭਾਗ-III ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 23 ਤੋਂ 27 ਤੱਕ 6 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 2 ਸਫਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

भाग-III में प्रश्न संख्या 23 से 27 तक 6 अंकों के हैं। इनमें से किसी भी तीन प्रश्नों का उत्तर स्पष्ट शब्दों में लिखिए। इनका उत्तर दो पेजों से अधिक न हो।

In Part-III Question No. 23 to 27 are of 6 marks, Give answer of any three questions in clear words and to the point. The answer of these questions should not be more than two pages.

> ਭਾਗ–I भाग–I Part–I

ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀ ਹੈ ?
विपणन प्रबन्ध क्या है ?
What is Marketing management?

173-SS

W	ध्य	五	9.0	OF A			.5		4.				3.			2.
What is money market?	मुद्रा बाज़ार क्या है ?	ਮੁਦਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀ ਹੈ ?	Capital invested in fixed assets, becomes the source of earning- is correct or incorrect.	स्थाई सम्पत्तियों में निवेशित पूँजी, आय अर्जित करने का साधन बन जाता है- ठीक है अथवा गलत ?	ਸਥਾਈ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਪੂੰਜੀ, ਆਮਦਨ ਅਰਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ? 1	Give any one objective of financial plan.	हिंडी जेंसठा रा वेंटी ਉरेम र्से । 1 वित्तीय योजना का कोई एक उद्देश्य बताओं। 1	What is net working capital concept?	मुंप वाउनमिष्ठ धुनी पाउटा वी ਹै ? 1 शुद्ध कार्यशील पूँजी अवधारणा क्या है ? 1	'Marketing raises the standard of living'- is correct or incorrect?	'विपणन जीवन स्तर को उन्नत बनाता है' ठीक है अथवा गलत ? 1	ग्रास्त्र ?	ੰਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉੱਨਤ ਬਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਰੀਕ ਹੈ ਜਾਂ	What is product concept ?	उत्पाद बारणा क्या है ?	. ਉਤਪਾਦ ਧਾਰਣਾ ਕੀ ਹੈ !

13.

ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ

विपणन एवं विक्रय में अन्तर सम्ब्ट कीजिए।

Differentiate between marketing and selling.

Describe the objectives of marketing in brief.

12. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ

विपणन के उद्देश्यों का संक्षेप में वर्णन कीजिए।

11. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4

विपणन के विभिन्न कार्यों का संक्षेप में वर्णन कीजिए।

Describe in brief the various functions of marketing.

					10.			9.			8.	
Part-II	भाग-II	अग्वा-II	Define stock exchange.	स्टॉक एक्सचेंज की परिमाषा दीजिए।	10. ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ।	What is OTCEI?	OTCEI क्या है ?	OTCEI ਕੀ ਹੈ ?	What is commercial letter?	व्यापारिक पत्र क्या है ?	ਵਪਾਰਕ ਪੱਤਰ ਕੀ ਹੈ ?	
			1	1	1	1	1	1	1	I see	1 45 %	

14, ਧਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ Discuss in brief the characteristics of financial वित्तीय नियोजन की विशेषताओं का संक्षेप में वर्णन कीजिए। ਵਿੱਤੀ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਬੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ Explain wealth maximization. धन अधिकतम करने का वर्णन कीजिए।

16. ਪੂੰਜੀ ਸੈਰਚਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ पूँजी संरचना को प्रभावित करने वाले तत्वों की संक्षेप में व्याख्या कीजिए।

structure. Explain briefly the factors influencing capital

17. ਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਤਹਿ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸੰਬੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। the time of determining fixed capital requirement. 4 Explain briefly any four factors to be considered at तत्वें की संक्षेप में व्याख्या कीजिए। स्थाई पूँजी की मात्रा निश्चित करते समय विचार किए जाने वाले कोई चार

18 ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ Discuss the nature of capital market. पूजी बाज़ार की प्रकृति पर चर्चा कीजिए

19 ਦੂਜੇ ਪੱਧਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖ द्वितीयक बाज़ार की भूमिका पर नोट लिखो

Write a note on role of secondary market.

173-SS

20. ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪੱਧਰੀ ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ प्राथमिक पूँजी बाज़ार तथा द्वितीयक पूँजी बाज़ार में अन्तर स्पष्ट कीजिए। ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੇ ।

secondary capital market. Differentiate between primary capital market and

वेमाजात हिंड डे मेथे हैंट छिंबे

Write a short note on treasury bills कोषागार वित्त पर संक्षित नोट लिखें

र वर्ते । ਸੰਬੇਪ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ - BBB

संक्षेप में स्टॉक एक्सचेंज की विशेषताओं की चर्चा कीजिए Briefly discuss the characteristics of stock exchange.

अजा-Ш 된-H

Part-III

ਬਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸੋ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ बताइय । कोई आवश्यकता नहीं है। क्या आप सहमत हैं अथवा नहीं ? कारण विपणन की परिभाषा बताइये। हमारे जैसे विकेता के बाज़ार में विपणन की रे मां ठरी ? वावट समें । ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਕੀ ਆਪ ਸਹਿਮਤ is no need of marketing." Do you agree or not? Give Define marketing. "In a seller's market like ours, there

reasons.

Turn over

173-SS

24	ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ
24.	ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ।
	वित्तीय प्रबन्ध से क्या अभिप्राय है ? वित्तीय प्रबन्ध के कार्यों का वर्णन
	कीजिए।
	What is meant by financial management? Explain the functions of a financial manager.
25.	ਵਿੱਤੀ ਨਿਯੋਜਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6
	वित्तीय नियोजन क्या है ? एक वित्तीय योजना के उद्देश्यों का वर्णन कीजिए।
	What is financial planning? Explain the objective of a financial plan.
26.	ਮੁਦਰਾ ਮਾਰਕਿਟ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6
	मुद्रा बाज़ार की धारणा की व्याख्या कीजिए। इसके कार्यों का भी वर्णन कीजिए।
	Discuss the concept of money market. Explain its functions also.
27.	ਓ.ਟੀ.ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ।
	ओ.टी.सी.ई.आई. क्या है ? इसके उद्देश्यों का संक्षेप में वर्णन कीजिए। 6
	What is OTCEI? Explain its objectives in brief. 6